

Mitt i stormens öga efter Lehman

08.02.2019

I mål med rätt luva vid start

2009

Först störtar investeringsbanken Lehman Brothers ned i avgrunden och strax efteråt följer isländska Kaupthing Bank efter. Det är hösten 2008 och i Stockholm sitter Kaupthing Bank Sveriges vice vd Mats Andersson och ser världen rämna omkring sig.

- Det var ett väldigt knepigt läge. Riksbanken tog oss som pant, vi hade ju inlåning från allmänheten som skulle skyddas och Christer Villard, Kaupthing Sveriges tidigare vd, fick i uppdrag av Riksbanken att sälja verksamheten, säger Andersson.

Att hitta en lämplig köpare var allt annat än enkelt. Hela finansbranschen befann sig i upplösningstillstånd efter Lehmankraschen.

- Det var väldigt få aktörer som var vid god vigör, alla hade problem på något sätt. Men uppenbarligen inte Ålandsbanken, säger Mats Andersson.

När han första gången hörde Ålandsbanken nämnas var namnet snudd på okänt. Enda orsaken till att Andersson spetsade öronen var att han mindes sin branschkollega Kent Janér.

- Jag hade hört att Janér satt i Ålandsbankens styrelse och eftersom jag alltid haft stor respekt för honom tänkte jag Då måste det i alla fall vara ett seriöst bolag. Men jag hade svårt att se vad Ålandsbanken skulle göra i Sverige, säger Andersson.

I början av november blev han den första från Kaupthing Sverige som träffade ålänningarna. Över en middag gick Mats Andersson en känna-på-rond mot vd Peter Wiklöf och finansdirektör Edgar Vickström.

- Att jag fick det första mötet berodde väl på att Ålandsbanken var intresserad av det affärsområde jag var chef för, alltså Private Banking & Asset Management.

Middagen var allt annat än en munter afton. Wiklöf var försiktigt undersökande och Mats Andersson var fullständigt utmattad efter höstens turbulens.

- Jag minns inte ens var vi käkade, jag var så otroligt trött och sliten. Det var ett extremt pressat läge, på Kaupthing visste vi inte om vi skulle ha kvar våra jobb, om vi skulle förlora våra privata tillgångar, ja, vi visste inte mycket alls.

Det föll på Edgar Vickströms lott att lätta upp stämningen runt middagsbordet en smula.

- Han kom in med en självklar attityd, Okej, vad ska vi kalla verksamheten? Då tänkte jag De har inte ens tittat i våra böcker och han pratar om namnet på banken, skrattar Mats Andersson.

Han hymlar inte med att han inledningsvis oroadde sig över kulturskillnaderna mellan hans team och ålänningarna. Det handlade inte bara om att Andersson hade kolleger som gärna utmanade med sin självgoda stil, backslicks och blanka kostymer, man hade också olika arbetssätt. I Stockholm var man i mycket högre grad inriktad på paketerade lösningar inom strukturerad förvaltning och olika upplägg för entreprenörer.

- Vår Private Banking-enhet hade ett väldigt starkt koncept. På några år hade vi satt ett tydligt fotavtryck och med våra skatteexperter erbjöd vi avancerad finansiell planering, det var vår dörroppnare. Så visst, jag kände att affärerna skilde sig väldigt mycket, säger Andersson.

Men på en kritisk punkt blev det ändå fullträff: medarbetarna på de båda bankerna höll hårt på relationsbanksfilosofin.

- Det var ju långt det vi sysslade med så där rådde det total samsyn.

Och snart fann Mats Andersson att han faktiskt var ålänningarnas ambassadör. För sitt team presenterade han Ålandsbanken som det bästa alternativet för överlevnad. Men det var ingen enkel roll han tog på sig, trots den stormiga hösten smög en hel del friare med

blomsterkvastar runt Kaupthings Stockholmskontor.

- Det är de duktiga som får jobb på en pressad marknad och det var ett helsicke att hålla dem kvar. Hela affären kunde gå i stöpet om kärntruppen hoppade av och konkurrenterna försökte locka med att ta över hela teamet.

Mats Andersson insåg att hans bästa motdrag var öppenhet kring processen. Han skulle mata nyckelpersonerna med så mycket förhandsinformation han bara kunde ge dem. Tack vare den öppenheten lyckades han säkra att de flesta stannade kvar - också om processen drog ut på tiden och många frågor var öppna. Det samma gällde bankens kunder som sannerligen kunde välja och vraka bland alternativ kring Stureplan.

- Faktum är att väldigt få kunder lämnade oss under de osäkra månaderna. Och efter att affären blev klar i februari 2009 var det knappt någon av våra Private Banking-kunder som lämnade oss, så stabiliteten hos personalen och kundstocken var väldigt bra vid starten, säger Mats Andersson som kom att bli Ålandsbanken Sveriges förste vd.

Knappt hade bläcket på avtalet torkat så hade Andersson händerna fulla. Bland annat måste ett Ålandsbanken-tygmärke trollas fram. Den sponsrade skidåkaren Oskar Svärd skulle om några dagar skida Vasaloppet och på hans luva stod det ännu Kaupthing.

- Men min kollega Anders Rudolfsson lyckades fixa fram ett nytt tygmärke och det syddes på Oskars luva strax innan startskottet gick.

Oskar Svärd gick in på en andra plats med tiden 4:11:18.

Sanningen om Ålandsbanken

100 berättelser genom 100 år

Joakim Enegren

Med bidrag av Annika Lundqvist, Leo Löthman och Teo Tuominen.

Foto: Oskar Svärd, mars 2009. Geir Nilsen/Langrenn.com